

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/15/2018
Identifikačné číslo spisu: 1415211212
Dátum vydania rozhodnutia: 24.07.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1415211212.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a z členov senátu JUDr. Viery Nevedelovej a Mgr. Viliama Pohančeniča, v právnej veci žalobcu: U. P., trvale bytom M. XXXX/XX, XXX XX V., proti žalovanému: Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, so sídlom Želova 2, 829 24 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. s. 36992/2015/301, č. k. PV301/00074/2015/R, č. z. 69650/2015 z 02.07.2015, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/174/2016-151 zo dňa 21. marca 2017 v znení opravného uznesenia č. k. 5S/174/2016-186 zo 04. júla 2017, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .
- II. Účastníci n e m a j ú nárok na náhradu trov konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 5S/174/2016-151 z 21.03.2017 v znení opravného uznesenia č. k. 5S/174/2016-186 zo 04.07.2017 žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného č. s. 36992/2015/301, č. k. PV 301/00074/2015/R, č. z. 69650/2015 z 02.07.2015 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“). Žalovaný uvedeným rozhodnutím zamietol žalobcovo odvolanie voči platobnému výmeru č. PV 301/00074/2015 z 30.03.2015 (ďalej len „platobný výmer“) vydaným Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, pobočkou Trenčín (ďalej len „pobočka Trenčín“) z dôvodu porušenia povinnosti ustanovenej v § 16 ods. 1 a 2 písm. d/ zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 580/2004 Z. z.“ alebo „zákon“). Platobným výmerom pobočka Trenčín uložila žalobcovi zaplatiť zdravotnej poisťovni Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s., Mamatyova 17, 850 05 Bratislava, IČO: 359 37 874 (ďalej len „VŠZP“) preddavky na poistné na verejné zdravotné poistenie za obdobie 01.08.2011 - 31.12.2012 v sume 1.813,07 € a nahradiť zdravotnej poisťovni trovy konania v sume 5 € do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto platobného výmeru.

2. Krajský súd v rozsudku dospel k záveru, že neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali

zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia a žalovaný sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal so všetkými námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní. Krajský súd mal za preukázané, že žalobca bol evidovaný od 01.07.2005 do 31.08.2005 ako osoba, za ktorú platí poistné štát, od 01.09.2005 do 31.07.2011 ako osoba v riešení, od 01.08.2011 do 31.12.2012 ako ostatní samoplatitelia, od 01.01.2013 do 20.02.2014 ako osoba s nepokrytým obdobím a od 31.02.2014 ako osoba, ktorá poberá dôchodok. Žalobca bol vyzvaný listom z 15.07.2014, aby oznámil platiteľa poistného za obdobie od 01.09.2005 do 31.07.2011 a od 01.08.2011 do 20.02.2014. Na výzvu odpovedal listom zo dňa 29.07.2014, v ktorom sa vyjadril, že nebude platiť poistné. Nakoľko si žalobca nesplnil oznamovaciu povinnosť a nenahlásil platiteľa poistného bol mu dňa 14.10.2014 zaslaný ďalší list označený ako písomné upovedomenie, v ktorom sa uvádza, že v zmysle § 23 ods. 13 zákona je považovaný za platiteľa poistného podľa § 11 ods. 2 zákona. V súlade s § 20 ods. 5 zákona, bol žalobcovi vyčíslený preddavok z priemernej mesačnej mzdy za obdobie od 01.08.2011 do 31.12.2012 v celkovej výške 1.813,07 €. Zdravotná poisťovňa listom z 09.12.2014 vysvetlila žalobcovi postup pri vyčíslení preddavkov za obdobie od 01.08.2011 do 31.12.2012 v nadväznosti na nesplnenie si jeho oznamovacej povinnosti.

3. Krajský súd sa nezaoberal nemajetkovou ujmom vo výške 36.000 €, ktorú žalobca požadoval ako kompenzáciu za vynaložené fyzické, psychické a duševné úsilie v danej veci, ani neinicioval u prokurátora podanie žaloby, nakoľko to nie je úlohou správneho súdnictva a nie je daná ani jeho právomoc. Taktiež neinicioval na ústavnom súde rozpor medzi zákonom č. 580/2004 Z. z., Trestným zákonom a Ústavou Slovenskej republiky, nakoľko v nich nevidel rozpor.

4. Po preskúmaní oboch rozhodnutí krajský súd nezhliadol žiadne pochybenie orgánov verejnej správy pri ich vydávaní. Rozhodnutia považoval po skutkovej aj právnej stránke v súlade so správnym poriadkom aj hmotnoprávnymi normami. Skutkový stav bol spoľahlivo zistený a rozhodnutie obsahuje predpísané náležitosti. Krajský súd uviedol že žalobca v žalobe neuviedol žiadne relevantné argumenty, na základe ktorých by súd posúdil, že predmetné rozhodnutie je potrebné zrušiť, ani žiadne skutočnosti, argumenty ani námietky vo vzťahu k napadnutým rozhodnutiam. Námietky žalobcu o neodbornom posúdení veci, neobjektívnom prístupe a svojvoľnom konaní žalovaného krajský súd nepovažoval za dostatočné. Krajský súd má za to, že žalobca porušil svoje povinnosti ustanovené zákonom č. 580/2004 Z. z., žalobca nebol ukrátený na svojich právach, orgány verejnej správy presne a úplne zistili skutočný stav veci a za tým účelom si obstarali potrebné podklady pre rozhodnutie. V odôvodnení svojich rozhodnutí uviedli, ktoré skutočnosti boli podkladom pre hodnotenie dôkazov, ako použili správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodovali.

5. Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal kasačnú sťažnosť žalobca (ďalej aj „sťažovateľ“) z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“). V úvodnej časti rozsiahlej kasačnej sťažnosti vytýkal krajskému súdu, že rozsudku chýba citácia paragrafov a citácia tvrdení žalobcu a že závery súdu nezodpovedajú skutočnosti. Namietal, že odmietnutím jeho žaloby krajský súd kryje závažné porušenia, ktorých sa dopustili orgány verejnej správy. Tieto porušenia videl sťažovateľ v tom, že napadnuté rozhodnutie ako aj platobný výmer boli vydané bez toho, aby bol vyriešený rozpor zákona č. 580/2004 Z. z. s čl. 40 Ústavy SR, u neho bola zámerne vyvolaná platobná neschopnosť a jedná sa o podvod, žalovaný sa dopustil zneužitia právomoci verejného činiteľa a boli porušené paragrafy zákonov č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok), č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach a zákona č. 580/2004 Z. z.. Poukázal na ním vypracovaný dokument Rozbor pochybení z 06.03.2017, ktorý predložil do konania a zopakoval jeho obsah. Vyčítal krajskému súdu, že ignoroval jeho Rozbor pochybení a zaujatosť voči žalobcovi. Ďalej rozobral svoj názor na rozpor zákona č. 580/2004 Z. z. s čl. 40 Ústavy SR a poukázal na vyjadrenie sudkyne L. T. a sudcu W. V. vo veci PL. ÚS 38/03. Žiadal rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. V prílohe ku kasačnej sťažnosti sťažovateľ popísal vznik dlhu z dôvodu jeho neplatenia odvodov na poistnom za obdobie od 01.09.2005 do 20.02.2014.

6. Žalovaný sa v stručnom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti plne stotožnil s rozsudkom krajského súdu a žiadal kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietnuť.

7. Žalobca k vyjadreniu žalovaného ku kasačnej sťažnosti zaslal ďalšie vyjadrenie, v ktorom sa zamýšľal nad tým, kedy bola výzva na vyjadrenie doručená žalovanému a či tento stihol lehotu 15 dní. Opätovne poukázal na rôzne svoje predchádzajúce vyjadrenia. Vyčítal zástupcovi žalovaného, že nežiadal odročiť pojednávanie na krajskom súde napriek tomu, že Rozbor pochybení mu bol doručený až krátkou cestou na pojednávaní.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nie je dôvodná.

9. Predmetom sporu v danom prípade je posúdenie či žalobca bol, alebo nebol povinný platiť preddavky na poistné na verejné zdravotné poistenie za obdobie 01.08.2011 - 31.12.2012.

10. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

11. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 580/2004 Z. z. povinne verejne zdravotne poistená je fyzická osoba, ktorá má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky; to neplatí, ak

a) je zamestnaná v cudzine a je zdravotne poistená na území štátu, v ktorom vykonáva činnosť zamestnanca,

b) vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť v cudzine a je zdravotne poistená na území štátu, v ktorom vykonáva činnosť,

c) dlhodobo sa zdržiava v cudzine a je zdravotne poistená v cudzine a na území Slovenskej republiky nie je zamestnaná ani nevykonáva samostatnú zárobkovú činnosť; za dlhodobý pobyt v cudzine sa považuje pobyt dlhší ako šesť po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov.

12. Podľa § 11 ods. 2 zákona č. 580/2004 Z. z. poistné je povinná platiť aj osoba, ktorá je verejne zdravotne poistená podľa tohto zákona a nie je:

a) zamestnancom,

b) samostatne zárobkovo činnou osobou alebo

c) osobou, za ktorú platí poistné štát.

13. Podľa § 12 ods. 1 písm. e/ zákona č. 580/2004 Z. z. sadzba poistného je pre poistenca podľa § 11 ods. 2 14 % z vymeriavacieho základu; ak je poistenec podľa § 11 ods. 2 osoba so zdravotným postihnutím, sadzba poistného je 7 % z vymeriavacieho základu.

14. Podľa § 13 ods. 3 zákona č. 580/2004 Z. z. vymeriavací základ poistenca podľa § 11 ods. 2 je základ dane z príjmov zo zárobkovej činnosti podľa § 10b ods. 1 písm. c/ až e/. Ak poistenec takýto príjem nemá, je vymeriavacím základom ním určená suma.

15. Podľa § 13 ods. 9 písm. a/ zákona č. 580/2004 Z. z. vymeriavací základ je najmenej úhrn minimálnych základov podľa odsekov 10 a 11 za všetky kalendárne mesiace rozhodujúceho obdobia, počas ktorých mal príslušný platiteľ poistného povinnosť platiť poistné.

16. Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 580/2004 Z. z. platiteľ poistného je povinný vypočítať, platiť a odvádzať preddavok na poistné na účet príslušnej zdravotnej poisťovne v každom kalendárnom mesiaci. Preddavok na poistné sa zaokrúhľuje na najbližší eurocent nadol.

17. Podľa § 20 ods. 5 zákona č. 580/2004 Z. z., ak zamestnávateľ, samostatne zárobkovo činná osoba alebo platiteľ poistného podľa § 11 ods. 2 nepredloží príslušnej zdravotnej poisťovni podklady potrebné na správny výpočet preddavku na poistné a poistného, môže príslušná zdravotná poisťovňa vyčísliť preddavok na poistné a poistné z priemernej mesačnej mzdy.

18. Podľa § 23 ods. 13 zákona č. 580/2004 Z. z. poistenec, ktorý ani na výzvu zdravotnej poisťovne nespĺní oznamovaciu povinnosť do ôsmich dní odo dňa doručenia výzvy, sa na účely tohto zákona považuje za platiteľa poistného podľa § 11 ods. 2. Výzva zdravotnej poisťovne musí byť písomná a musí obsahovať poučenie o následkoch nespĺnenia oznamovacej povinnosti v lehote podľa prvej vety. O skutočnosti, že poistenec sa považuje za platiteľa poistného podľa § 11 ods. 2, zdravotná poisťovňa poistenca písomne upovedomí. Na doručovanie výzvy a písomného upovedomenia sa vzťahuje § 17b. V písomnom upovedomení zdravotná poisťovňa oznámi poistencovi aj výšku pohľadávky, ktorá v súvislosti s týmto postupom zdravotnej poisťovni vznikla. Pri vyčíslení pohľadávky postupuje zdravotná poisťovňa v súlade s § 20 ods. 4 a 5.

19. Podľa čl. 40 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. každý má právo na ochranu zdravia. Na základe zdravotného poistenia majú občania právo na bezplatnú zdravotnú starostlivosť a na zdravotnícke pomôcky za podmienok, ktoré ustanoví zákon.

20. Po preštudovaní administratívneho spisu žalovaného kasačný súd dospel k rovnakému právnomu názoru, ako vyslovil v danej veci krajský súd. Napriek veľmi stručnému odôvodneniu rozsudku krajského súdu sa kasačný súd s dôvodmi v ňom uvedenými stotožňuje a na podporu správnosti uvedeného názoru krajského súdu ešte dopĺňa nasledovné.

21. V konaní žalobca nerozporoval skutočnosť, že nezaplatil preddavky na poistné na verejné zdravotné poistenie za obdobie 01.08.2011 - 31.12.2012, ani ich výšku. Namietal samotnú povinnosť platiť poistné zdravotnej poisťovni, pričom svoj nesúhlas odvodzuje od čl. 40 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý garantuje právo na bezplatnú zdravotnú starostlivosť na základe zdravotného poistenia, a odmieta, že mu takáto povinnosť môže byť uložená zákonom, resp. že takáto povinnosť je v rozpore s daným článkom. Tento sťažovateľov názor kasačný súd nepovažuje za správny. Zo znenia ustanovenia čl. 40 Ústavy SR jednoznačne vyplýva, že nárok na bezplatnú zdravotnú starostlivosť majú občania na základe zdravotného poistenia a za podmienok, ktoré ustanoví zákon.

22. Kasačný súd poukazuje na nález Ústavného súdu SR PL. ÚS 5/94, v zmysle ktorého „Ústava teda určuje, že na realizáciu práv upravených čl. 40 je spôsobilý iba zákon. To znamená, že výlučne prostredníctvom zákona sa zabezpečuje právo občanov na bezplatnú zdravotnú starostlivosť. Toto konštatovanie plne potvrdzuje i čl. 51 ústavy, ktorý uvádza: "Domáhať sa práv uvedených v ... čl. 38 až 42 sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú. Aj tento článok ústavy potvrdzuje, že občania sa môžu domáhať práva na bezplatnú zdravotnú starostlivosť len v medziach zákona, ktorým sa toto právo v čl. 40 ústavy nielen vykonáva, ale i prakticky uplatňuje. Súčasťou procesu praktického uplatnenia ústavného práva na bezplatnú zdravotnú starostlivosť sú i podmienky, rozsah a spôsob jej poskytovania, ktoré by mali byť upravené zákonom.“

23. Zákom, ktorý bližšie upravuje poskytovanie bezplatnej starostlivosti na základe verejného zdravotného poistenia je aj zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 580/2004 Z. z.“). Posudzovanie súladu zákona s Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) spadá výlučne do kompetencie Ústavného súdu SR (ďalej len „ústavný súd“) (čl. 125 ústavy). Správny súd je síce oprávnený iniciovať konanie o súlade právnych predpisov s ústavou, avšak v zmysle § 100 SSP sa predpokladá, že k záveru o splnení podmienok na takéto konanie dospeje samotný súd. V danej veci ani krajský súd, ani kasačný súd nedospeli k záveru, že je potrebné konanie vo veci prerušiť a podať ústavnému súdu návrh na začatie konania podľa osobitného predpisu. Samotný názor sťažovateľa ich k takémuto postupu nezaväzuje.

24. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti namietal viaceré pochybenia v texte rozsudku krajského súdu, ktoré majú spočívať v neuvedení citácie paragrafov, neuvedení citácie tvrdení žalobcu, neuvedení pravdivých tvrdení súdu a nesprávnych záveroch. Kasačný súd považuje tieto námietky sťažovateľa za neopodstatnené. V rozsudku krajského súdu na str. 5 je uvedené znenie paragrafov zákona č. 580/2004

Z. z., na základe ktorých krajský súd dospel k vyjadrenému záveru. V súvislosti s absentujúcimi citáciami a tvrdeniami žalobcu kasačný súd poukazuje na to, že žalobca v konaní podal viaceré rozsiahle vyjadrenia, kde opakuje svoje argumenty. Nemožno potom vyčítať správne mu súdu, že rozsiahle a opakujúce sa tvrdenia žalobcu zhrnul a uviedol iba ich podstatu.

25. Sťažovateľ namietal, že krajský súd nerozobral jednotlivé body z 22 stranového rozboru pochybení žalovaného, ktorý žalobca vypracoval a do konania predložil. Kasačný súd poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu č. k. 2Cdo/170/2005, v zmysle ktorého: „Princíp riadneho chodu spravodlivosti v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, resp. čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, zaväzuje súdy na odôvodňovanie súdnych rozhodnutí (rozsudkov a uznesení); nemôže sa to však chápať tak, že sa vyžaduje podrobná odpoveď na každý argument. Rozsah tejto povinnosti sa preto môže merať podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzovaný vo svetle okolností každého prípadu.“ Z uvedeného vyplýva, že súd nie je povinný reagovať podrobne na každé tvrdenie účastníka konania, predovšetkým potom také, ktoré pre rozhodnutie veci nie je podstatné.

26. Námietku sťažovateľa, že krajský súd neuviedol v rozsudku pravdivé tvrdenia a zľahčuje a bagatelizuje žalobcom predložené dôkazy kasačný súd považuje za subjektívny pocit žalobcu.

27. Kasačný súd sa stotožňuje so závermi krajského súdu, a preto nepovažuje za dôvodnú ani poslednú námietku sťažovateľa o nesprávnom závere. Z administratívneho spisu žalovaného vyplýva, a žalobca to ani nepopiera, že neuhradil preddavky na poistné na verejné zdravotné poistenie za obdobie 01.08.2011 - 31.12.2012 v sume 1.813,07 €. Žalobca za uvedené obdobie ani na výzvu neuviedol platiteľa poistného. Žalobcovi ako povinnej verejne zdravotne poistenej osobe povinnosť zaplatiť preddavky na zdravotné poistenie podľa § 11 ods. 2 zákona č. 580/2004 Z. z. vznikla. Žalovaný preto bol oprávnený vydať uvedený platobný výmer. Vzhľadom k tomu, že žalobca nepredložil podklady potrebné na správny výpočet preddavku, bol žalovaný oprávnený vyčísliť výšku preddavkov z priemernej mesačnej mzdy.

28. Kasačný súd rovnako ako krajský súd nenašiel v konaní žalovaného úradu pochybenie. Preskúmané rozhodnutie ako aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa sú riadne odôvodnené, vychádzajú z dostatočne zisteného skutkového stavu a obsahujú predpísané náležitosti, pričom žalobca mal právo v každom štádiu konania vyjadriť svoje argumenty, čo aj aktívne využíval.

29. Z uvedených dôvodov kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

30. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 167 ods. 1 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 a 4 SSP a nepriznal účastníkom náhradu trov tohto konania, keďže žalobca v tomto konaní nebol úspešný a žalovanému právo na náhradu trov v konaní pred správnymi súdmi zásadne neprináleží.

31. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.